

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการเรียนการสอน ของผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ซึ่งมีผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ผู้เรียนที่ได้รับการสอน โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

สรุปผล

1. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผลการทดลองใช้กิจกรรมบทบาทสมมติพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ พบว่า

1. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติ มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของสุกัญญา ศิลปประสาธ (2544 : 66) พบว่า กิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการพูดหลังการทดลองเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ จุฑารัตน์ ธานี (2534 : 86) ซึ่งพบว่า ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิคบทบาทสมมติมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษทักษะการฟัง พูด เพื่อการสื่อสาร และมีความเข้าใจในวัฒนธรรมสูงกว่าผู้เรียนกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ เอื้องฟ้า สารสิทธิ์ (2543 : 30-31) พบว่า หลังจากใช้กิจกรรมบทบาทสมมติที่เน้นรูปแบบทางภาษา ผู้เรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมด้านความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 92.40 พฤติกรรมด้านความสนุกในการเรียนไวยากรณ์ โดยใช้บทบาทสมมติอยู่ในระดับ ดีมาก ร้อยละ 90 และ พฤติกรรมด้านความเหมาะสมเป็นธรรมชาติในการแสดง อยู่ในระดับ ดี ร้อยละ 75.51 สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ อัล ซาดัต และอะฟีฟี (AL-Saadat, and Affifi. 1997 : 43) ซึ่งพบว่า กิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนเกิดความต้องการในการสื่อสาร กระตุ้นความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในเหตุการณ์ที่ไม่มีเตรียมล่วงหน้า และช่วยให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเองในการเรียนวิชาอื่น ๆ สอดคล้องกับ ชุง (Chiung. 1963 : 43) พบว่า วิธีสอนโดยใช้บทบาทสมมติได้รับความสนใจจากผู้เรียนเป็นอันมาก เพราะสามารถพัฒนาการพูดภาษาอังกฤษได้ ทำให้การสอนเป็นไปอย่างสนุกไม่น่าเบื่อ สอดคล้องกับริชาร์ดส์ (Richard. 1985 : 83-90) ได้นำกิจกรรมบทบาทสมมติไปทดลองใช้ในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในฮาวาย พบว่า กิจกรรมบทบาทสมมติช่วยให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกทักษะการฟัง และทักษะการพูดอย่างแท้จริง สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ กานาสซู (Ganatsou. 1988 : 32) ได้นำเอาวิธีสอนไวยากรณ์ และ โครงสร้างทางภาษามาใช้สอนไวยากรณ์แบบสื่อสาร โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติจัดสถานการณ์จำลองให้ผู้เรียนได้ฝึกตนเอง ผลการทดลองพบว่า ผู้เรียนมีความเข้าใจการใช้ไวยากรณ์แบบสื่อสาร สามารถนำไปใช้จริงและสนุกกับการเรียน สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สตอร์ตี (Storti. 1990 : 31) พบว่า ผลการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติทำให้ผู้เรียนมีการสื่อสารได้ผลดีสามารถพูดสนทนาได้คล่องแคล่วสนุกกับ

การเรียนรู้ไวยากรณ์โดยไม่เบื่อ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมศิริ ปลื้มจิตต์ (2534 : 32) การใช้ บทบาทสมมติจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นแล้วเลียนแบบหรือเรียนรู้ โดยการโต้ตอบพฤติกรรมของผู้เสนอบทบาท ดีความ และตัดสินใจอย่างพินิจพิเคราะห์ สมาชิกในกลุ่มจะเกิดความคิดรวบยอดในหลักการเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์เพิ่มความรู้สึกลง ในการรับรู้ และการแก้ปัญหา การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ สามารถอธิบายผลการใช้กิจกรรม บทบาทสมมติ ได้ดังต่อไปนี้

1.1 กิจกรรมบทบาทสมมติมีขั้นตอนของการจัดกิจกรรมที่สำคัญคือ

1.1.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยได้วางแผนการจัดกิจกรรมด้วยการกำหนด

วัตถุประสงค์เฉพาะไว้อย่างชัดเจน สร้างสถานการณ์ และบทบาทสมมติที่มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งระบุสถานการณ์สมมติล่วงหน้า และเตรียมบทสนทนาให้ผู้เรียน แสดง และมีการกำหนดสถานการณ์ที่มีปัญหาให้ผู้เรียน ได้ฝึกสวมบทบาทในการแสดงออก และตัดสินใจแก้ปัญหาตามความคิดของตน มีการเตรียมกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้ฝึกทักษะฟังและพูด โดยเริ่มจากการเลียนแบบตัวอย่างการสนทนาจนสามารถดำเนินการสนทนาได้ด้วยตนเอง ซึ่งการสนทนาจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถฟัง และใช้คำศัพท์หรือรูปแบบประโยคใหม่ ๆ ที่ใช้อย่างมีความหมายในบริบทต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากแสดงบทบาทสมมติ เพื่อสื่อความหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจโดยอาศัยน้ำเสียง ภาษา และกิริยาท่าทางอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามจรรยาบรรณ ประเพณีนิยมของสังคม

1.1.2 ขั้นแสดง ผู้วิจัยได้เตรียมผู้เรียนในด้านภาษาที่จะช่วยใน

การแสดงให้ผู้เรียนฝึกการใช้ภาษาเป็นคู่ และเป็นกลุ่มจากนั้นจึงนำเข้าสู่กิจกรรมบทบาทสมมติ ให้ผู้เรียนได้ศึกษาสถานการณ์เป็นกลุ่มเลือกผู้แสดงซ้อมก่อนการแสดง มีการเตรียมผู้สังเกตการณ์แล้วให้ผู้เรียนจัดฉาก และแสดงตามบทบาทสมมติ ทำให้ผู้เรียนสามารถเตรียม และฝึกท่าทางตัวละครอย่างเหมาะสมใกล้เคียงกับสภาพจริงมากที่สุด เกิดความคล่องแคล่วมีความมั่นใจในการพูดภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี

1.1.3 ขั้นอภิปราย ผู้วิจัย และผู้เรียนร่วมกันสรุปเรื่องราว และอภิปราย

เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์สมมติ แลกเปลี่ยนประสบการณ์แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดง นอกจากนี้ผู้วิจัย และผู้เรียนร่วมกันแก้ไขถ้อยคำสำนวนของผู้แสดงให้สมบูรณ์ช่วยให้ผู้เรียน และผู้วิจัยได้สะท้อนการปฏิบัติกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถด้านการพูดภาษาอังกฤษสูงขึ้น เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสได้ฝึกแก้ไขภาษา และข้อผิดพลาดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรม

1.2 กิจกรรมบทบาทสมมติมีความเหมาะสมต่อการพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

1.2.1 กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่สนุกช่วยให้ผู้เรียนผ่อนคลาย ไม่เครียด ได้เรียนรู้การพูดภาษาอังกฤษอย่างมีความสุข ผู้เรียนมีความคล่องแคล่ว เกิดความเชื่อมั่นในตนเองสามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กล้าแสดงท่าทางประกอบการพูด ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของวิไล พังสอาด (2542 : 45) ซึ่งพบว่า ผู้เรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น เมื่อได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบ และการใช้บทบาทสมมติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.2 กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีได้เรียนรู้ ได้วางแผนการปฏิบัติกิจกรรมตนเอง ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรมไม่เบื่อ สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของกุลชาติ โยสีดา (2529 : 92) พบว่า ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนแบบบทบาทสมมติ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีความสนใจในวิชาภาษาอังกฤษสูงกว่าผู้เรียนที่เรียนโดยวิธีสอนตามคู่มือครู สอดคล้องกับรายงานผลการวิจัยของ รจนา ชัยมีเจียว (2530 : 62) พบว่า ผู้เรียนที่เรียนโดยการอภิปรายกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติ และการสอนตามคู่มือครู มีผลสัมฤทธิ์ทางการพูด และมีความสนใจต่อวิธีสอนการพูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน การสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ วารี ธีระจิตร (2534 : 189-190) บทบาทสมมติช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนได้เป็นอย่างดี ช่วยพัฒนาการประพจน์ปฏิบัติตนในสังคม ตลอดจนพัฒนาเจตคติให้ผู้เรียนปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ สุนทร จันทรี (2528 : 115) บทบาทสมมติมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้พิจารณาวิเคราะห์บทบาท และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกตามบทบาทด้วยความรู้สึกของตนเอง สามารถช่วยเปลี่ยนความรู้สึก และเจตคติของผู้เรียน โดยไม่รู้ตัว และรู้จักฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่น การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกิจกรรมบทบาทสมมติ เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ กล่าวคือ ผู้เรียนมีพฤติกรรมทางสังคม มีความรับผิดชอบ ช่วยเหลือกลุ่มทำงานจนประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรม มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน กล้าแสดงท่าทาง มีการเคลื่อนไหว ประกอบการพูด กระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ไม่รู้สึกง่วงหรือเบื่อขณะเพื่อนปฏิบัติกิจกรรม

สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ทันเวลา มีความคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาข้อบกพร่องด้านการใช้ภาษาของตนเองตลอดเวลา ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เลือกใช้คำศัพท์ที่เหมาะสมพูดออกเสียงได้ชัดเจน และออกเสียงสูงต่ำได้อย่างถูกต้อง มีความสามัคคีในกลุ่ม ได้เรียนรู้การปฏิบัติตนในสังคม มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่มจนสำเร็จด้วยความรวดเร็วอย่างเด่นชัด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกเตรียมการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในสถานการณ์หลากหลายแตกต่างกัน ผู้เรียนเกิดความสนุก สามารถเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงด้วยตนเองได้ ฝึกแก้ปัญหา จนผู้เรียนมีพัฒนาการความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำกิจกรรมบทบาทสมมติไปใช้

1.1 ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจถึงหลักการแนวคิด และวิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมบทบาทสมมติ เพื่อนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ

1.2 ครูควรนำการสอนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพราะกิจกรรมบทบาทสมมติสามารถพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษ และเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนให้สูงขึ้นได้จริง

1.3 เน้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นคู่หรือกลุ่มโดยผู้เรียนวางแผนร่วมกันมีส่วนร่วมในการประเมินตนเอง ได้ปรับปรุงแก้ไขผลงานของตนเองและกลุ่ม สรุปเป็นองค์ความรู้ ผลงานอย่างเป็นระบบ โดยผู้สอนทำหน้าที่เป็นเพียงผู้กำกับและให้คำปรึกษา

1.4 ควรกำหนดหรือใช้สถานการณ์ที่ใกล้ความจริงมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนได้สัมผัสธรรมชาติ ยืดหยุ่นเวลาที่ใช้ดำเนินกิจกรรมตามความเหมาะสมของเนื้อหา ให้โอกาสผู้เรียนที่ไม่เก่งได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเน้นการสร้างความประทับใจ ทำทาย อยากรู้ อยากรู้อีก อยากรู้อีก อยากรู้อีก อยากรู้อีก

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการทดลองเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีผลต่อตัวแปรตามอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการคิดวิพากษ์ ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

2.2 ควรมีการทดลองกิจกรรมบทบาทสมมติกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและผู้เรียนช่วงชั้นอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อเสนอแนะการพัฒนา รูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับช่วงชั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY